

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΖΗΤΗΜΑ Α

A.1.1 Σωστό

A.1.2 Λάθος

A.1.3 Λάθος

A.1.4 Λάθος

A.1.5 Σωστό

A.2.1 β.

A.2.2 γ.

ΖΗΤΗΜΑ Β

B.2 Το σφάλμα σύνθεσης συμβαίνει, όταν δεχόμαστε ότι εκείνο το οποίο ισχύει για τα άτομα ισχύει αναγκαστικά και για το σύνολο της οικονομίας. Το σφάλμα σύνθεσης είναι σφάλμα λογικής. Παράδειγμα: Στη μικροοικονομική ανάλυση γίνεται δεκτό ότι, όταν μειωθεί ο εργατικός μισθός (που αποτελεί στοιχείο του κόστους παραγωγής), η ατομική επιχείρηση μπορεί να αυξήσει το κέρδος της, εφόσον η τιμή του παραγόμενου προϊόντος παραμένει σταθερή. Από μακροοικονομική άποψη το συμπέρασμα αυτό δεν είναι αναγκαία αποδεκτό, γιατί, αν μειωθούν οι μισθοί σε όλους τους κλάδους για όλη την οικονομία, θα μειωθεί η αγοραστική δύναμη των καταναλωτών, με συνέπεια τη μείωση της συνολικής ζήτησης και στη συνέχεια των τιμών, άρα και των κερδών των επιχειρήσεων.

B.2 α) Το Α.Ε.Π. δεν περιλαμβάνει την αξία της παραγωγής που αφορά στην ιδιοκατανάλωση, γιατί αυτή δε γίνεται αντικείμενο αγοραπωλησίας. Για παράδειγμα, το φαγητό που μαγειρεύει μια νοικοκυρά στο σπίτι δε διαφέρει καθόλου από το φαγητό ενός εστιατορίου. Και όμως, η προστιθέμενη αξία, με το μαγείρεμα που γίνεται στο σπίτι, δεν υπολογίζεται στο Α.Ε.Π. .

β) Το Α.Ε.Π. είναι ποσοτικός και όχι ποιοτικός δείκτης. Η βελτίωση της ποιότητας, όταν δεν εκφράζεται στην τιμή, δεν καταγράφεται στο Α.Ε.Π.. Η ποιότητα, όμως, είναι εξίσου σημαντικός παράγοντας με την ποσότητα. Είναι σημαντικό επίσης να αναφερθεί ότι η ποιότητα ζωής, που προέρχεται, για παράδειγμα, από την καθαρή ατμόσφαιρα, είναι ουσιώδης παράγοντας για την υγεία και την πιθανή διάρκεια της ζωής, δεν περιλαμβάνεται όμως, δυστυχώς στους υπολογισμούς του Α.Ε.Π.

γ) Το Α.Ε.Π. αγνοεί τη σύνθεση και την κατανομή της παραγωγής. Το Α.Ε.Π. εκφράζει το μέγεθος παραγωγής αλλά όχι και τη σύνθεση, δηλαδή το είδος των αγαθών και υπηρεσιών που παράγονται. Η ευημερία όμως μιας οικονομίας σίγουρα επηρεάζεται, αν, για παράδειγμα, το ποσοστό παραγωγής που αντιπροσωπεύει πολεμικά αγαθά μεταβληθεί εις βάρος της σχέσης με τα καταναλωτικά αγαθά. Ένας άλλος παράγοντας που επηρεάζει την οικονομική ευημερία των πολιτών, αλλά δε εκφράζεται στο Α.Ε.Π., είναι η κατανομή της παραγωγής (εισοδήματος) ανάμεσα στα μέλη μιας οικονομίας. Η κατανομή αυτή όμως, αν βελτιώνεται ή χειροτερεύει, επηρεάζει θετικά ή αρνητικά αντίστοιχα τη ζωή των πολιτών. Όσο πιο ισομερής είναι η κατανομή του Α.Ε.Π. τόσο πιο ψηλό θεωρείται το βιοτικό επίπεδο μιας χώρας, γιατί μικραίνει το χάσμα μεταξύ πλούσιων και φτωχών.

δ) Το Α.Ε.Π. δεν συμπεριλαμβάνει την αξία των αγαθών και υπηρεσιών της παραοικονομίας. Παραοικονομία είναι το μέρος της οικονομικής δραστηριότητας το οποίο αποκρύπτουν οι πολίτες από το κράτος, είτε επειδή θέλουν να αποφύγουν τη φορολόγησή της είτε επειδή είναι παράνομη, όπως; λαθρεμπόριο, ναρκωτικά κ.τ.λ. Όλες αυτές οι οικονομικές δραστηριότητες δεν καταγράφονται στο Α.Ε.Π. Στο σημείο αυτό πρέπει να τονιστεί ότι οι ατέλειες αυτές του Α.Ε.Π. κάνουν προβληματική και τη σύγκριση του βιοτικού επιπέδου μεταξύ διαφόρων κρατών. Το μέγεθος της παραοικονομίας, για παράδειγμα, διαφέρει από χώρα σε χώρα, άρα και οι συγκρίσεις είναι προβληματικές.

ΖΗΤΗΜΑ Γ

- Γ.1 1^ο στάδιο : αξία πώλησης = προστιθέμενη αξία = 2.000
τιμή = $\frac{2.000}{100} = 20$
- 2^ο στάδιο : τιμή = $\frac{8.000}{80} = 100$
προστιθέμενη αξία = $8.000 - 2.000 = 6.000$
- 3^ο στάδιο : αξία πώλησης = $8.000 + 7.000 = 15.000$
ποσότητα = $\frac{15.000}{150} = 100$
- 4^ο στάδιο : αξία πώλησης = $90 \cdot 300 = 27.000$
προστιθέμενη αξία = $27.000 - 15.000 = 12.000$

Στάδια παραγωγής	Ποσότητα (Q)	Τιμή (P)	Αξία πώλησης	Προστιθέμενη αξία
1 ^ο	100	20	2000	2000
2 ^ο	80	100	8000	6000
3 ^ο	100	150	15000	7000
4 ^ο	90	300	27000	12000

Γ.2 α) Α.Ε.Π.₂₀₁₀ σε τρέχουσες τιμές = $P_{X 2010} \cdot Q_{X 2010} + P_{\Psi 2010} \cdot Q_{\Psi 2010} = 10 \cdot 14 + 5 \cdot 18 = 230$

Α.Ε.Π.₂₀₁₁ σε τρέχουσες τιμές = $P_{X 2011} \cdot Q_{X 2011} + P_{\Psi 2011} \cdot Q_{\Psi 2011} = 12 \cdot 10 + 6 \cdot 15 = 210$

β) Χρησιμοποιούμε το $P_X = 10$ και το $P_\Psi = 5$ του έτους βάσης 2010 :

Α.Ε.Π.₂₀₁₀ σε σταθερές τιμές του 2010 = $P_{X 2010} \cdot Q_{X 2010} + P_{\Psi 2010} \cdot Q_{\Psi 2010} = 10 \cdot 14 + 5 \cdot 18 = 230$

Α.Ε.Π.₂₀₁₁ σε σταθερές τιμές του 2010 = $P_{X 2010} \cdot Q_{X 2011} + P_{\Psi 2010} \cdot Q_{\Psi 2011} = 10 \cdot 10 + 5 \cdot 15 = 175$

γ) Υπολογίζουμε το δείκτη τιμών χρησιμοποιώντας τον τύπο του πραγματικού Α.Ε.Π. :

$$\text{Α.Ε.Π. σε σταθ. τιμές} = \frac{\text{Α.Ε.Π. σε τρέχ. τιμές}}{\text{Δείκτης τιμών}} \cdot 100 \Leftrightarrow \text{Δείκτης τιμών} = \frac{\text{Α.Ε.Π. σε τρέχ. τιμές}}{\text{Α.Ε.Π. σε σταθ. τιμές}} \cdot 100$$

$$\Delta.T._{2010} (\%) = \frac{230}{230} \cdot 100 = 100$$

$$\Delta.T._{2011} (\%) = \frac{210}{175} \cdot 100 = 120$$

ΖΗΤΗΜΑ Δ

$$\Delta.1 \quad \text{Α.Ε.Π.}_{2008 \text{ σταθερές}} = \frac{\text{Α.Ε.Π.}_{2008 \text{ τρέχουσες}}}{\Delta.Τ.}_{2008} \cdot 100 \Leftrightarrow \Delta.Τ.}_{2008} = \frac{120.000}{200.000} \cdot 100 \Leftrightarrow \Delta.Τ.}_{2008} = 60$$

$$\text{Κατά κεφαλήν}_{2008} = \frac{\text{Α.Ε.Π.}_{2008 \text{ σταθερές}}}{\text{Πληθυσμός}_{2008}} = \frac{200.000}{40.000} = 5$$

$$\text{Α.Ε.Π.}_{2009 \text{ τρέχουσες}} = \frac{250.000}{100} \cdot 80 = 200.000$$

$$\text{Πληθυσμός}_{2009} = \frac{\text{Α.Ε.Π.}_{2009 \text{ σταθερές}}}{\text{Κατά κεφαλήν}_{2009}} = \frac{250.000}{5} = 50.000$$

$$\text{Α.Ε.Π.}_{2010 \text{ σταθερές}} = (\text{κατά κεφαλήν}_{2010}) \cdot (\text{πληθυσμός}_{2010}) = 4 \cdot 75.000 = 300.000$$

$$\text{Α.Ε.Π.}_{2010 \text{ τρέχουσες}} = \text{Α.Ε.Π.}_{2010 \text{ σταθερές}} = 300.000$$

ΕΤΟΣ	Α.Ε.Π. σε τρέχουσες τιμές (ευρώ)	Δείκτης τιμών (%)	Α.Ε.Π. σε σταθερές τιμές (ευρώ)	Πληθυσμός (κάτοικοι)	Κατά κεφαλήν πραγματικό Α.Ε.Π. (ευρώ ανά κάτοικο)
2008	120.000	60	200 000	40 000	5
2009	200.000	80	250 000	50.000	5
2010	300.000	100	300.000	75 000	4

Δ.2

$$\frac{\text{ΑΕΠ}_{2010 \text{ στ.τιμ. 2010}} - \text{ΑΕΠ}_{2009 \text{ στ.τιμ. 2010}}}{\text{ΑΕΠ}_{2009 \text{ στ.τιμ. 2010}}} \cdot 100 = \frac{300.000 - 250.000}{250.000} \cdot 100 = 20\%$$

Δ.3 Ο νέος δείκτης τιμών του 2010 (με έτος βάσης 2009) θα είναι :

$$\Delta.Τ.}'_{2010} = \frac{\Delta.Τ.}_{2010}}{\Delta.Τ.}_{2009}} \cdot 100 = \frac{100}{80} \cdot 100 = 125$$

$$\text{ΑΕΠ}_{2010 \text{ στ.τιμ. 2009}} = \frac{\text{ΑΕΠ}_{2010 \text{ τρ.τιμ}}}{\Delta.Τ.}'_{2010}} \cdot 100 = \frac{300.000}{125} \cdot 100 = 240.000$$

Δ.4 Ο ρυθμός πληθωρισμού του 2010 θα είναι : $\frac{\Delta.Τ.}_{2010} - \Delta.Τ.}_{2009}}{\Delta.Τ.}_{2009}} \cdot 100 = \frac{100 - 80}{80} \cdot 100 = 25\%$

Δ.5 Το βιοτικό επίπεδο της χώρας παρέμεινε σταθερό μεταξύ των ετών 2008 – 2009 γιατί το κατά κεφαλήν πραγματικό Α.Ε.Π. παρέμεινε αμετάβλητο (5 ευρώ ανά κάτοικο). Αντίθετα, το βιοτικό επίπεδο χειροτέρευσε από το 2009 στο 2010, γιατί το κατά κεφαλήν Α.Ε.Π. μειώθηκε από 5 σε 4 ευρώ ανά κάτοικο.